

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
	Сценографія	

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	Сценічне мистецтво
Факультет	Художньо-педагогічний
Кафедра	Театральної режисури
Семестр	7
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	Курята Аліна Володимирівна
Контактна інформація	alinakuriata3@gmail.com

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Сценографія відповідає за участь людини в процесах не тільки на фізичному рівні, виконуючи зазначені дії, а на рівні осмислення і сприйняття дійсності сценографія це першочерговий фактор створення архітектури, який, в свою чергу, диктує, як естетичне оформлення, так і розподілення функціональних процесів. Архітектура, яку створюють, як сценографію до конкретних подій, зацікавлює відвідувача брати участь у процесах, співпереживати і взаємодіяти з іншими визначеним чином. Такий підхід, перш за все, розрахований на досягнення цілей, пов'язаних з управлінням і маніпуляцією суспільством.
Мета та цілі	Мета курсу - вивчення навчальної дисципліни, надання студентам можливість закріпити навички самостійно розробивши зоровий образ драматичної вистави в умовах конкретного сценічного майданчика. У створенні сценографічного образу вміти реалізувати режисерський задум відповідними художніми засобами з врахуванням постановочних можливостей наявного механічного та освітлювального обладнання сцени. Практично оволодіти всіма етапами роботи режисера над зовнішньою формою вистави.

в <i>Україні</i>	ін.	
Тема 4. Специфіка та принципи роботи режисера з художником	Роль художника у створенні сучасної вистави. Художник сценограф - один із співавторів та інтерпретаторів п'єси. Особливості образної мови художника та режисера. Вивчення та аналіз тексту п'єси, історичних, етнографічних та іконографічних матеріалів. Замальовки та кальки архітектурних, пейзажних мотивів, меблів, тканин, орнаментів, костюмів, предметів побуту. Вивчення предметного середовища. Відбір та підкреслення суттєвих деталей, рис в інтер'єрі, костюмі, предметах. Розкриття в художніх зорових образах основної ідеї драматурга та режисерського задуму. Створення цілісного гармонійного образу. Основні принципи декоративного оформлення вистав в сучасному театрі. Розповідний та метафоричний. Прагнення до поетичності та метафоричності мови декорацій - основні тенденції розвитку сучасної сценографії.	Тести, питання, кейси, проекти
Тема 5. Принцип побудови театральної просторової композиції	Композиція - засіб втілення художнього задуму. Ясність, конкретна цілеспрямованість, лаконізм та емоційна насиченість - головні умови дієвості сценографії. Основні елементи просторової композиції: пластичний лінійний лад, взаємовідношення кольорових плям, пластика світла, контрасти силуетів, кольорів, фактур різних матеріалів. Масштаб та масштабність. Актор - основний динамічний центр композиції. Підпорядкованість усіх елементів сценографічної композиції розмірам фігури людини. Сценічний простір. Темпоритм вистави та трансформація декорацій у часі та просторі. Значення домінуючого елементу і точної образної деталі у пластичній композиції вистави. Логічність та обґрунтованість кожного елементу просторової композиції. Специфічні особливості просторового середовища вистави. Поняття горизонталі, вертикалі, діагоналі, метра, ритму, пропорцій, рівноваги, маси, динамічності та статичності форм як об'єктивних характеристик оточуючого світу. Театральна сценографічна композиція - поєднання актора, предметів, та простору, об'єднаних у єдину систему. Принцип монументальності та камерності в образній організації сценічного простору. Фронтальна, графічна та об'ємно-просторова композиції. Робота режисера з художником над питаннями ігрового використання різних ділянок сценічного майданчика – в глибину, в висоту. Освоєння суттєвих принципів взаємозв'язку планування декорацій з зовнішнім малюнком та напрямом мізансцен, оволодіння засобами створення виразних та образних мізансцен.	Тести, питання, кейси
Тема 6. Театральний костюм, реквізит, бутафорія як засоби створення сценографічного образу	Основні архітектурні стилі. Антична архітектура. Романський стиль. Готичний стиль. Бароко і класицизм. Ампір еkleктика та модерн. Сучасна архітектура. Відображення стилістичних особливостей архітектури на предметах матеріальної культури кожного історичного періоду. зорові ознаки епохи в інтер'єрі, меблях, костюмах. Театральний костюм - спосіб характеристики епохи, місця дії, персонажу. Костюм як декоративний елемент оформлення вистави. Відбір характерних деталей, лаконізм та умовність в театральному костюмі. Стель та стилізація у костюмі. Пластична, стилістична і кольорова гамма костюмів у зв'язку з загальним оформленням вистави. Жанрове вирішення вистави. Роль костюмів в ансамблі вистави. Костюм і артист. Тканини для театрального костюма. Імітації, художня обробка. Манера носити костюм. Пластика костюма конкретної епохи. Композиція і конструювання історичного костюма.	Тести, питання, кейси

Тема 7. Світло і колір у створенні сценографічного образу	Функції світла у сучасній виставі. Світло як елемент створення емоційної атмосфери вистави. Різні види сценічного освітлення. Розташування світлової апаратури на сцені. Класифікація освітлювальних систем. Режисер та художник у створенні світлової партитури вистави. Традиційні та нові прийоми художнього освітлення вистави. Сценічна виразність світла. Освітлення акторів та освітлення декорацій в залежності від конструктивних та ін. особливостей оформлення. Світло і колір в природі та на сцені. Світлові ефекти. Світлова завіса, світлопроекційне оформлення вистави.	Тести, питання, кейси
Тема 8. Театральна умовність. Метафоричний та асоціативний образи в художньо-декоративному мистецтві	Зміст сценографічного образу, пластична культура, образна сила та художні виразні якості простору вистави. Позиція театру і художника в оцінці й трактуванні зображуваного світлу. Створення єдиного пластичного середовища вистави, відображення епохи, жанру, стильових особливостей драми, поезики автора і ставлення художника до проблем п'єси. Відбір та художнє узагальнення фактів реальної дійсності та врахування життєвого досвіду актора і глядача. Органічність поєднання сценографії з рештою компонентів вистави. Негативні тенденції в сценографії - формалізм, натуралізм, еkleктика, ілюстративність, тощо. Художня цілісність вистави як основний критерій оцінки практичної роботи художника театру.	Тести, питання, кейси
Тема 9. <i>Від ескізів, макета і креслень до випуску вистави</i>	Організація сценічного простору за допомогою різних конструкцій, завіс/драпіровок/, ширм, станків, площин, східців. Робота режисера і художника над ігровим використанням різних частин сценічного майданчика: в глибину, у висоту, проблема співвідношення масштабу акторів, декорацій та одягу сцени. Всі завдання виконуються в ескізах (рисунок, живопис, аплікація) і перевіряються практично на сцені під час роботи над уривками та курсовою виставою. Ескізи костюмів в кольорі з аплікацією або фактурною обробкою. Гармонійні поєднання кольорів. Контрастні кольори. Ескізи, начерки. Проекційне оформлення, виготовлення діапозитивів.(скло, туш). Розробка ескізів художнього оформлення багатоактної вистави. Пошуки зорового образу вистави. Творча розробка просторового вирішення вистави та уривку з п'єси. Збір іконографічного матеріалу. Виконання чорнових ескізів та начерків. Виконання чистового ескізу в кольорі, ескізів костюмів дійових осіб (можливо кальки з наклейками фактур тканини). Підбір матеріалів та фактур для макета. Робочий та чистовий макет. Передбачення стильової єдності всіх компонентів вистави. Креслення та планування. Монтувальний план вистави, виконання монтувального листа та монтувальної відомості. Технологічний опис та кошторис на виготовлення декорацій. Схема розподілу світлової апаратури на виставу. Розробка письмових вказівок освітлювачу для створення світлової партитури вистави. Визначення характеру освітлення декорацій, акторів та мізансценічних точок по кожній картині, світлові переходи. Випуск вистави. Паспорт вистави. Інвентаризація та зберігання постановочного майна. Підготовка матеріалів та виготовлення деталей декорацій. Живописні та аплікаційні роботи, підготовка меблів, костюмів, бутафорії. Робота постановочної частини театру, ознайомлення з роботою окремих цехів.	

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Базанов В.В. Сцена XX ст.- Л., 1990.
2. Богатирьов В.О. Робота режисера над зоровим образом вистави.- Рівне, 1990.
3. Березкін В.І. Мистецтво сценографії світового театру. Т1. Від витоків до середини XX століття. – 2011.
4. Березкін В.І. Мистецтво сценографії світового театру. Т2. Друга половина XX століття. – 2012
5. Джексон Ш. Костюм для сцени.-М., 1984..
6. Коваленко Г. Художник театру -Данило Лідер. - М.,1980.
7. Лисиця О.П. Секрети бутафора. - М., 1977.
8. Михайлова А.А. Образ вистави. - М.,1978.
9. Михайлова А.А. Сценографія: теорія та досвід. - М., 1990.
10. Ремез О.Я. Простір та час вистави.- М., 1983.
11. Френкель М.А. Сучасна сценографія . - К., 1980.
12. Френкель М.А. Пластика сценічного простору. -К., 1985.
11. Фіалко В.О. Сценографія і режисура. - К.,1989.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 40 %. Списування під час контрольних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Самостійна робота	50
Підсумковий тестовий контроль (теми 1-10) - залік	50

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	---